

Achterweg 2, 4001 MV Tiel
Postbus 6325, 4000 HH Tiel
Telefoon: (0344) 637 111
Telefax: (0344) 637 299
E-mail: gemeente@tiel.nl
Internet: www.tiel.nl

Fractie D66, CDA, LLT, CU en FvD

Tiel : 16 december 2025
Kenmerk : 2205317
Onderwerp : Beantwoording vragen ex. artikel 41 Reglement van orde van de raad (Rvo)
inzake huisvesting arbeidsmigranten

Geachte heer Verspuij, mevrouw Son-Stolk, mevrouw Derksen, heer Koning en mevrouw van Iperen,

Op 27 oktober 2025 hebben wij uw vragen over de huisvesting arbeidsmigranten ex. artikel 41 Rvo ontvangen. Hierbij ontvangt u de beantwoording van uw vragen.

Inleiding

In juni 2023 is het convenant huisvesting internationale werknemers in Rivierenland ondertekend. Op 3 juli 2024 heeft de gemeenteraad een toetsingskader voor huisvesting voor internationale werknemers vastgesteld. Ook nam uw raad op 3 juli 2024 een motie¹ aan (D66, CDA, LLT, CU, FvD) met het verzoek om de genoemde zorgpunten onder te aandacht te brengen op zowel landelijk, als Europees niveau.

Dit resulteerde in een pleidooi dat via een brandbrief² op 1 oktober 2024 die bij vier ministeries, beide parlementen (Tweede Kamer en Europees Parlement) en de Europese Commissie onder de aandacht is gebracht. Vanuit Europa is er een reactie³ van de Europese Commissie gekomen over de rechten en plichten van arbeidsmigranten. In het kader van de landelijke verkiezingen voor de Tweede Kamer maakte Omroep Gelderland een reportage over arbeidsmigranten, een actueel onderwerp. Aangezien Tiel veel arbeidsmigranten kent, was dit een uitgelezen kans om opnieuw aandacht te vragen voor dit dossier. Het artikel van 22 oktober 2025 moet u in dat licht zien. Het schetst de voor- en nadelen van arbeidsmigratie, over de huisvesting, mogelijke oplossingen en de soms preciaire positie van arbeidsmigranten in Nederland.

Het college bracht in dit geval het landelijke tekort aan regie, toezicht en ondersteuning voor gemeenten op dit onderwerp onder de aandacht. Tiel wil graag haar opgedane ervaringen en suggesties delen en zo meer steun verkrijgen om een daadkrachtige aanpak te realiseren. Daarvoor is de gemeente o.a. afhankelijk van financiële bijdragen en opnieuw uitgestelde wetgeving vanuit het Ministerie van SZW. Het interview kondigde geen beleidswijzigingen aan. Er is gesignaleerd dat een gemeente als Tiel structureel te weinig middelen en bevoegdheden heeft om goed toezicht te houden. Kortom: 'de knaken ontbreken', terwijl Tiel de urgentie voelt om tot werkbare oplossingen te komen.

Vraag 1 en 2:

¹ 3 juli 2024 Motie toetsingskader huisvesting internationale werknemers

² Sept 2024 Brieven 'problematiek dakloze internationale werknemers' aan ministerie SZW, JenV, VRO en Asiel en Migratie, fractie Europese Unie, fracties Tweede Kamer en Europese Commissie

³ 8 november 2024 Brief Europese Commissie 'Issues homeless international workers'

- **Hoeveel extra middelen vraagt de gemeente Tiel concreet van het Rijk voor de aanpak van overlast en uitbuiting van arbeidsmigranten?**
- **Heeft het college reeds een formeel verzoek of subsidieaanvraag ingediend bij het ministerie van SZW of BZK? Zo ja, wat is de stand van zaken daarvan?**

Er is nu geen specifiek budget beschikbaar voor deze problematiek, los van een regionaal budget voor de inzet van Barka op dakloze arbeidsmigranten. Er is verder geen formeel verzoek of subsidieaanvraag ingediend voor extra middelen of een specifiek bedrag. Enkele grote steden (Utrecht, Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Venlo en Eindhoven) ontvingen recent incidentele landelijke gelden á 13 miljoen voor kortdurende opvang van dakloze arbeidsmigranten. Deze regeling stond niet open voor middelgrote gemeenten zoals Tiel. Tiel heeft via de Regio Rivierenland en de VNG gepleit voor structurele Rijksmiddelen voor toezicht, registratie en opvang. En aangegeven te willen aansluiten zodra een regeling wél breder beschikbaar komt.

Vraag 3:

Welke eigen middelen heeft de gemeente Tiel de afgelopen drie jaar ingezet voor dit dossier, uitgesplitst naar handhaving, opvang, en huisvesting?

De gemeente Tiel zet (jaarlijks) circa 100.000,- euro aan capaciteit in voor beleid en de integrale aanpak op arbeidsmigrantenproblematiek. De jaarlijkse kosten voor Barka worden gedekt door een regionaal budget van 40.800 euro, waaraan Tiel 6.800 euro bijdraagt. Overige werkzaamheden, zoals toezicht en handhaving op malafide huisvesting, overlast en onveiligheid in de openbare ruimte en achter de voordeur worden binnen de reguliere werkzaamheden van betrokken gemeentelijke afdelingen en organisaties opgepakt. Deze inzet op arbeidsmigranten wordt niet apart geregistreerd.

Vraag 4:

Hoeveel uitzendbureaus zijn momenteel actief in de gemeente Tiel, en hoeveel daarvan staan bekend als "risicovol" of "niet gecertificeerd"?

Exacte aantallen ontbreken. Er is geen gemeentelijk register. Dit is ook niet bij wet geregeld of verplicht. Volgens openbare bronnen zijn tientallen bureaus actief, deels gecertificeerd (o.a. Stichting Normering Flexwonen (SNF)). Toezicht en registratie zijn landelijk nog onvoldoende geregeld; de Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten (WTTA) treedt pas per 2027 in werking. Dat betekent dat iedereen een uitzendbureau kan beginnen en er zijn weinig regels aan verbonden.

Vraag 5:

Hoe vaak is er de afgelopen twee jaar handhavend opgetreden tegen malafide uitzendbureaus of slechte huisvesting van arbeidsmigranten?

In de afgelopen twee jaar zijn ongeveer dertig integrale controles, met gemiddeld 6 panden per controle, uitgevoerd. Dit zijn reguliere avondcontroles gericht op gebruik van (verkamerde) panden en slechte huisvesting, waaronder die voor arbeidsmigranten. De overtredingen die zijn geconstateerd variëren van overtreding van regels voor bouwwerken m.b.t. (brand)veiligheid en gezondheid, strijdig gebruik en een combinatie hiervan. De dreiging met bestuursdwang richting pandeigenaren was afdoende om de acute overtredingen ongedaan te maken.

Vraag 6:

Klopt het dat de gemeente op dit moment onvoldoende capaciteit heeft voor intensieve handhaving, zoals de wethouder stelt? Zo ja, hoeveel extra fte zijn volgens het college nodig om effectief toezicht te kunnen houden?

Ja. Op dit moment is er geen specifieke capaciteit gericht op de bestuurlijke aanpak van illegale verkamering, malafide verhuur en slechte huisvesting van arbeidsmigranten. Voor het structureel controleren, handhaven en mogelijk ook het terugbrengen van woningen van kamergewijze verhuur is er zeker extra toezicht en juridisch handhaving voor de opvolging van bij de controles geconstateerde overtredingen nodig. Daarnaast is er aanvullend ondersteuning van toezichthouders Basis Register Persoonsgegevens (BRP) en/of

(nacht)register en de Veiligheidsregio Gelderland Zuid / brandweer nodig. Dit in samenwerking met o.a. arbeidsinspectie en met capaciteit van politie voor noodzakelijke ondersteuning bij controle van risicovolle adressen. Inzet is om met de implementatie van het digitaal nachregister in 2026 gedurende een pilotfase te starten met een analyse en extra controleslag op panden. Op basis van het beeld kan vervolgens ingeschat worden hoeveel extra fte voor bovenstaande toezicht en handhavingstaken nodig is. Zowel gemeentelijk als bij de partners.

Vraag 7:

Wordt er samengewerkt met de Inspectie SZW of omliggende gemeenten in het Rivierengebied voor gezamenlijke controles? Zo ja, hoe vaak vinden die plaats?

Ja, via het Regionaal Aanjaagteam Arbeidsmigranten en incidenteel met de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). We delen informatie over misstanden en risicolocaties. Daarnaast zijn we samen met omliggende gemeenten in gesprek over een gezamenlijke aanpak met gezamenlijke controles, registratie en handhaving, zoals opgenomen in het Regionaal Convenant Huisvesting Arbeidsmigranten Rivierenland.

Vraag 8.

Kan het college toelichten wat de status is van het aangekondigde "doorstroomhuis" voor werkloze arbeidsmigranten — waar komt dit, hoeveel personen kunnen er terecht, en wie financiert dit?

Het betreft een regionale verkenning van huisvesters en uitzenders die zich verbonden hebben aan het convenant uit 2023. Doel is om tijdelijke opvang te realiseren voor arbeidsmigranten die hun werk en huisvesting (dreigen te) verliezen, om dakloosheid te voorkomen. Er is nog geen beoogde locatie in Rivierenland gevonden. Uitgangspunt is dat de financiering en exploitatie door uitzenders en huisvesters wordt gedragen.

Vraag 9.

Waarom heeft de gemeenteraad de ontwikkeling van een 'doorstroomhuis' uit een externe nieuwsbron moeten vernemen? Was het niet beter geweest eerst de gemeenteraad te informeren alvorens dit in het nieuws te brengen?

De verkenning is een initiatief vanuit de huisvesters en bevindt zich in een vroeg stadium. De gemeente heeft hierin nog geen rol gehad.

Vraag 10.

Hoe groot acht het college het aandeel van alcohol- en drugsproblematiek onder arbeidsmigranten in Tiel, en op welke gegevens baseert men zich?

Er zijn geen exacte cijfers beschikbaar voor alle arbeidsmigranten in Tiel. Bij dakloze arbeidsmigranten zien we dat verslavingsproblematiek veel voor komt. Uit de rapportages van Barka blijkt:

- 2023: 78 personen gezien, waarvan minimaal 44 met verslavingsproblematiek
- 2024 (tot 1 juni): 42 personen gezien, waarvan minimaal 25 met verslavingsproblematiek
- 2025 (1^e kwartaal): 26 personen gezien, waarvan minimaal 16 met verslavingsproblematiek

Let wel: dit betreft uitsluitend de doelgroep waar Barka contact mee heeft. Dit geeft geen beeld van alle arbeidsmigranten in Tiel.

Vraag 11.

Worden er specifieke preventie- of zorgprogramma's aangeboden voor deze doelgroep (zoals verslavingszorg, maatschappelijke opvang, taalonderwijs of integratie)?

Nee. Arbeidsmigranten die staan ingeschreven in de BRP en voldoen aan de eisen voor langdurig verblijf, hebben recht op maatschappelijke ondersteuning en, indien verzekerd, zorg zoals verslavingszorg. Arbeidsmigranten die niet in de BRP staan ingeschreven of onvoldoende rechten hebben opgebouwd, kunnen geen aanspraak maken op maatschappelijke opvang of Wmo-voorzieningen. Deze laatste groep valt bij verlies van

werk en huisvesting tussen wal en schip, soms gepaard met overlast en onveilige situaties. Stichting Barka richt zich specifiek op deze doelgroep en biedt actief veldwerk en begeleiding naar terugkeer van stabiliteit of het land van herkomst.

Vraag 12.

Hoeveel meldingen van overlast (zoals openbare dronkenschap, vervuiling, geluidsoverlast) zijn er de afgelopen twee jaar geregistreerd die direct te herleiden zijn tot arbeidsmigranten?

Dit is niet te herleiden. Overlastmeldingen worden niet geregistreerd op etniciteit of specifieke doelgroep. Dit is wettelijk verboden.

Vraag 13.

De wethouder stelt dat ongeveer 3.000 arbeidsmigranten in Tiel verblijven, maar dat registratie problematisch is, toch wordt er een extra inkomstenbron bij de perspectievennota opgevoerd d.m.v. het invoeren van verblijfsbelasting. Op hoeveel arbeidsmigranten is de netto-opbrengst van € 400.000 gebaseerd?

De raming is gebaseerd op circa 1.650 arbeidsmigranten die nu niet in het BRP zijn ingeschreven, met 120 overnachtingen per jaar en €2 per nacht. Het betreft een schatting, aangezien we nog onvoldoende zicht hebben op het exacte aantal niet-ingeschreven arbeidsmigranten en hun verblijfsduur en dit ook per jaar varieert. We starten in 2026 met een digitaal nachtregister om registratie te verbeteren en daarmee verblijfsbelasting te kunnen opleggen.

Vraag 14.

De wethouder stelt dat “wie wil blijven, van de drank af moet en werk moet hebben — anders is het een enkele reis terug”. Hoe verhoudt deze uitspraak zich tot het gemeentelijk beleid op het gebied van mensenrechten (Global Goals), het vrij verkeer van personen binnen de Europese Unie en de opvang van dak- en thuislozen?

De gemeente handelt binnen EU-regels voor vrij verkeer van personen en de Global Goals. Het is de verantwoordelijkheid van de uitzendbureaus om te zorgen voor het aangetrokken personeel. De Europese Commissie onderstreept in de eerder genoemde brief⁴ aan Tiel dat arbeidsmigranten bij verlies van werk geacht worden terug te keren naar hun land van herkomst. EU-burgers zonder werk en zorgverzekering hebben geen aanspraak op sociale voorzieningen. De uitspraak van de wethouder benadrukt deze verantwoordelijkheid van werknemer en werkgever. Arbeidsmigranten die nu zonder werk, woning of verzekering op straat komen te staan, worden door Barka begeleid om terug te keren naar stabiliteit. Of, waar nodig, naar het land van herkomst om daar terug te vallen op (zorg)voorzieningen in eigen land.

Vraag 15.

Is het college het met de vragenstellers eens dat er meer druk gezet moet worden op de uitzendbureaus zelf i.p.v. het probleem over te nemen als gemeente door facilitering van een doorstroomhuis? Zolang er huur betaald wordt door arbeidsmigranten zouden uitzendbureaus mensen toch niet zomaar op straat mogen zetten? Dat zou toch de norm moeten zijn?

Ja. Werkgevers en uitzendbureaus dragen primair de verantwoordelijkheid voor goede huisvesting en zorgvuldige omgang met ingezet personeel. In het convenant met uitzendbureaus is afgesproken dat werk en wonen gescheiden moet zijn. De huisvesters (en uitzenders) garanderen dat de medewerker bij verlies van werk maximaal 4 weken mag blijven. Verder treedt de landelijke nieuwe Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten (WTTA) per 1 januari 2027 in werking. Deze verplicht uitzendbureaus om een vergunning te hebben en biedt de mogelijkheid deze vergunning bij misstanden in te trekken. De wet zal in 2028 pas zijn uitwerking hebben met onder andere het inrichten van toezicht en handhaving. We verwachten als gemeente weinig van de landelijke controles. Het duurt voor ons ook te lang om de problematiek die nu speelt aan te pakken.

⁴ 8 november 2024 Brief Europese Commissie 'Issues homeless international workers'

Vraag 16.

In een brief aan de gemeenteraad bij de ingekomen stukken Romeinse drie A.3 van de raad van 30 oktober 2025 van stichting bewonersbelangen arbeidsmigratie staat dat de Wet Goed Verhuurderschap oplossingen biedt voor de problemen van arbeidsmigranten. Bij de update van de Algemene Plaatselijke Verordening in december 2024 in de gemeenteraad is deze wet aangehaald. Het college zou nog terugkomen op welke manier deze wet geïmplementeerd zou worden. Graag een statusupdate hierover.

Sinds juli 2023 geldt de Wet Goed Verhuurderschap waarin het optreden tegen malafide verhuur is geregeld. De gemeente heeft een meldpunt voor misstanden. Bij meldingen verwijzen we door naar ondersteunende en handhavende partijen bij huurconflicten en informatiebronnen over rechten, plichten en geldende regels en afspraken voor tijdelijke huisvesting. Met de zeer beperkte middelen is dit het minimale wat we geregeld moeten hebben en voldoen we aan de wet. Verdere implementatie vraagt structurele middelen die bij invoering van de wet niet zijn meegeleverd. Hierbij is het gestelde uitgangspunt 'geen knaken, geen taken' ook van toepassing. De wet is ook niet bedoeld voor arbeidsmigranten specifiek en gaat de problematiek rondom deze doelgroep ook niet oplossen.

Vraag 17.

In het licht van vraag 16...hoe kijkt het college aan tegen het invoeren van een vergunningsplicht voor de verhuur van woningen aan arbeidsmigranten?

In Tiel is kamergewijze verhuur, al dan niet voor gebruik voor arbeidsmigranten, al vergunningplichtig onder de Omgevingswet en nader bepaald in de Huisvestingsverordening. Zoals door u als raad vastgesteld in 2018 in de 'Kadernota en beleidsregels huisvesting arbeidsmigranten Tiel'. Hiermee hebben we grip op de verkamering van woningen. We pleiten primair om eerst capaciteit in te zetten op goede registratie en toezicht om inzicht te krijgen in de mate van de problematiek. Daarbij kunnen we bij misstanden bij bestaande en evt. nieuw vergunde (kamer)verhuur ingrijpen op basis van bestaande wetgevingsinstrumenten (zie ook bij vraag 5).

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en Wethouders

de secretaris,

de burgemeester

drs. P.H.T.A. Koks RA

drs. J.S. van Egmond